١٣٩١ ԻՅԼՈՒԼ Ի ԱԼԱԹՈՒՐԳԱ

ԵՐՐՈՐԴ ԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ ՆՈՒՄԷՐՈ 1268 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2 ՇԱԲԱԹ ԷՐԹԼՈՒ 1874

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԱ 14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1874

ՄԵԾՄՈՒԱՑԸ

Իշ պու Մէճմուայը Հավատիս բազար վէ ԵՐԹՈՒ կիւնլէրինտէն մատատ հէր կիւն թապ ու նէշը օլունաճագ տըր։

Մէնէլիկի բէշին օլարագ 2 ատէտ լիրայի օսմանի
Ալթը այլըղը . . . . . 1 » » »
Իւչ այլըղը . . . . . 3 պէսաղ մէճիտիյէ
Գէհէր նուսխէսի 1 ղուրուշա տըր։

Իլանաթըն պէհէր սրրասը պիր տէֆալըգ 3 ղրշ։
Իքի տէֆա իչիւն պէհէր տէֆասընա . . 2 »
Իւչ տէֆա իչիւն պէհէր տէֆասընա՝ . . 1 »
Իւչ տէֆատան զիյատէ օլան, վէ զայէթ ուզուն իլանաթ իչիւն այրըճա բազարլըգ օլունուր։
Տաշրալարտան կէլէն մէքթուպ վէ իլանաթըն քասթա մէսարիֆինի, կէօնտէրէն վիրէճէք տիր։

ՀԱՎԱՏԻՍ

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՊԷԼԷՏԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԱՏԸ ՆԱՖԻԱՅԸ ՍԱՅԻՐԷՅԷ ՄԻԻԹԱԱԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ԱՍԻԹԱՆԷ 2 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ՃԻԶՎԻԹԼԷՐ

Պու կիւնլէրատէ Բէօյնիխ Ցայթունկ զաղէթասընատա կէչէնատէ վէֆատ իմիշ օլան Թէյնէր(1) նամ բահիպլին վէ-ֆատընատան էվվէլ Բօմատան Ալմանեատասի ահրպապասընա իրսալ էյլէ-տիյի մէքթուպլարատան չէնա ատէտ մէքթուպլարը կէօրիւրմիշ տիւր քի, չիմտիյէ տէկին Վատիկանա մէսթուր օլան պապը էսրարլարը մէյատանա չը-գարարգատան մատատա, պայրճա 1870 սէնէսինտէ Վատիկանատա Թէճէմմիլ խատէն մէճլիսի ումումի, վէ օլթարիխ-տէն չիմտիյէ գատար ճէրեան խոէն ֆուզուատի վէ հարաքատը խաֆիյէ իւզերինէ, վէ քէզալիք ճիզվիթլէրին Բաբանըն եանըլմամասընը գ-ատ ատիյենին նէշը ու իլանընը գ-օլայլաթմագ, վէ Քիլիսանըն թանզիմատը ճէտատէ-ոշին ֆիւթուհաթընը Թէէմին իթ-մէք, վէլհասըլ, պէլ ումում քէնտի Թարիղ աթլարընին իհտասընատան պէ-բու, Քիլիսայը վէ տիւնեայը զաղթ ու զատ իմմէք իչիւն, իսթիմալ վէ իմ-Թիհաղ էյլէտիքլէրի Թէտապիր վէ վա-սայիթ իւզերինէ պաղը մարիւմաթ վէ Թաֆսիլաթը մէսթուրէ իֆչա էյլէմիշ տիր։ Շիւպհէսիզ ճիզվիթլէրին էսրա-րընը վէ 1870 Թարիխի մէճլիսի ումու-միսինատ ճիզվիթ ճէմիյէթինին մու-վաֆֆաղէյէթ վէ մուզաֆֆարիյէթինի իֆչա իմմէք, վէ Քիւբսի Շէրիֆին քիսմին Թահրիք վէ Թէշվիկ էյլէ հարա-քէթ էյլէտիյի, վէ պու իշատ նէ տիւ-րիւ բապրմա վէ միւնասէպաթը տա-խիլյէ պուլունտուղունու էյմա իմ-մէք իչիւն պէօյլէ պիր ատէմ էլչէթ-ատ լազըմ իտի։

Միւսայիլէյհին վէֆատը խապէրի էթրաֆա տույուլտուգտա, Քիւբսի Շէրիֆ, պէր վէճհը աթի պէյան ու իշար զբընան էվրազը խաֆիյէնին նէշրինի մէնն իմմէք իւզրէ, միւսա-յիլյհ հաֆըզ քիմթուպուն Վատի-կանատա իզատէթ էյլէտիյի տարիրէսի-նի տէրհալ միւհիրլէմիշ իտի, լաքին Թէյնէր, Բօմատա նուֆուզու օլան ղէ-վաթը վէֆատընատան սօղրա, էօթէ-տէն պէրու միւթատ օլան իշպու թէ-տապիրի էվվէլինտէն տէրք ու ֆէհմ էյլէյէրէք, Թէֆթիշ դօմիսիօնու կէ-լիպ քէնտի Թէէլիֆատընը, վէ Վատի-կանըն տէֆթէրխանէլէրինտէն թօր-լատըղը պաղը էվրագը խաֆիյէյի վէ հալը հաղբրըն ըէվիշի իւզերինէ իթ-տիյի միւթալէաթըն պիր խիւլասասը-նը քէնտի վէֆատընատան սօղրա զաղթ իթմէսինէր իչիւն, Թէտարիքեաթ վէ Թէէմինաթ Թահրընատա պուլունմուշ վէ պունլարը տիյարը ախէրէ վէ պաշ-ըճա Սըլանեատա պուլունան տօսթլա-ըընա կէօնտէրմիշ տիր։

Թէյնէրին էն չայեանը տըզգաթ վէ միւթալէա օլան էվրազլարը միւս-լիմի օլան Ֆրիտրիխ նամ մուալլիմ կէօնտէրտիյի էվրազլար տըր։ 1870 օգոստոս 10 Թարիխիյէ նարօյի ճի-վարընատա վագի Ֆօրիս ա'իսքիատան եազըը պիր մէքթուպունատա, Թէյ-նէր "Ահապա գաթօլիք ահալիսի, ճիզվիթլէրին վէ քէնտի Թարաֆիկիրլէ-րինին Բօմատա մուզաֆֆարիյէթի իւ-զերինէ, վաղընա ճիւրաթ վէ Թէշէպ-պիւս էյլէտիքլէրի պէյուռուրաղըն ալթընա կէլիպ հաղիմանէ պաշ էյ-ճէք մի տիր. վէ հաթատա պիղզաթ բաբալըզը իշպու ճիզվիթլէրին էլինտէն Թախիս իմմէնին, վէ Քիւբսիի Շէրիֆի խրիսթիյանլըգ վէ բիսգ-պօպուզուն իլք էսասը իւզերինէ Թէ-էսիս իմմէնին տահա վագթը կէլմէ-տի մի" տէյու քէնտի քէնտինէ սի-ուալ էյլէյիպ, "Էվվէլքի ատէտլէր, տէր, ճիզվիթլէրտէն ան պէ ան իճթի-նապ էյլէմէքատ, վէ էկէր պաղը Թա-բաֆկիրլիք իտէնլէր տէ վար իսէ, ան-լէրին տէ վիճուտու տիւնեատանանա-պէտիտ օլմագտա տըր. ֆագաթ չիմ-տիքիլէր իսէ պու խուսուստա զայէթ զասֆ պուլունմագտա, վէ տամսը-լարընատա պիթիւն ճիզվիթլիք մէք-ուռ դանը ճէվէլան իմմէքատ տիր. պու ճիզվիթլէրին վիճուտունու օր-թատան գալարմագ, վէ էէնի գուվ-վէթլէր օրթայա աէօքմէք իչիւն պիր պօրա լազըմ տըր։"

"Գաթօլիքլէյի Թէհլիքէյէ Լգա ի-տէն պու ճիզվիթլէրէ գարշը գուվ-վէյի քեամիլէ իլէ մուհարէպէ իմմէ-լի, վէ պէն տէր, եէնէ Թէյնէր պու մուհարէպէյէ տէխալէթ վէ մուտվէ-նէթ իմմէյէ հէր վագթ ու հալատ հաղբրըմ, վէ Ֆրէտերիխէ խիթապէն, սիզ պէնիմ նէյէթ ու մագսէտիմին նէ օլտուղունու բէք ալէա պիլիրսինիզ, վէ զաննըմտա պու պապատ հիչ պիր չիւպհէնիզ զալմամըշ տըր. եէտիմտէ պուլունան էվրազլարը վէ քիթապլա-ըը Սըլանեատա կէօնտէրմիշ պուն-լարը իչինտէ պուլունան Թուրնօնուն իչ ճիլտլէրինի էլպէթտէ գապուլ իմ-միշ օլմալըսընընզ, պու քիթապ իթա-լիատա պիլէ պիլթունլար տա վէրիլէ եէնէ պուլունմազ, իմտի պու քիթապը միւճէվհէր կիպի հրֆզ իտինիզ, քիւ-թիւպանէմտէ պունուն պիր իքինճի նիւսխէսինի պուլտում քի, եազընատա պունու տախի Ալմանեայա կէօնտէ-ըէճէյիմ, եէնէ թէքերրիւր իտէրիմ, պունու էյիճէ հրֆզ, վէ տէրինճէնէ միւթալէա իտինիզ, հիչ շիւպհէմ եօգ տուր, պու ճիլտլէրատէն վէ Թէէ-լիֆ էյլէտիյիմ պիր քիթապտան ալ-բաղ, այրընա պիր Թէէլիֆաթ Թէր-թիպ էյլէտիյինիզտէ, պու քիթապ կէ-ըէք գաթօլիք վէ կէրէք բրօթէսթան ահալիսիերի մաթ վէ Թէտճիւպտէ պրագըպ, վէ ճիզվիթլէրին վէ ճիզ-վիթլիյին վիճուտունու վէ պաշընը քեամէլէն էզէճէք տիր։"

Վէ ֆիլ վագի միւթէվէֆա Թէյ-նէրին մէքթուպլարը, վէ էօղիւր գա-պուլ իմմէզ էվրազլարընատա պիր խիւլասա օլունարագ, պիր քիթապ Թէէլիֆ օլունա, ճիզվիթլէրին ասլա խալիսանէ Ալլահըն չան ու շէրէֆինի արամայըպ, իլա Թէտապիր վէ վա-սայիթի միւհիտէ իլէ խրիսթիյանլըգ ալէյհինտէ պուլունտուգլարը մեր-Թէպէյի պէտահէթտէ աղնաշըլըր. "Վէ հէմտէ, տէր եէնէ մէղքիւր մէք-Թուպտա, պու քիթապ 1870 սէնէսի մէճլիսի ումումի Թարիխինին միֆիտ ֆագաթ ֆաճի Թէթէմմէսի (լրացու-ցիչ մասը) օլաճագ տըր, վէ իշմէ օրատա ճիզվիթլէրին բաբալըզա վէ քիլիսայա նէ կիպի զատլ ու խըյա-նէթ իմտիքլէրի, վէ պունլարը նա-սըլ տէրին պիր կիրտապա իլգա իմ-տիքլէրի կիւն կիպի կէօրիւնէճէք տիր։ Հէր նէ գատար չիմտիյէ տէկին Վատիկանտա սէրպէսթ իսէմ տէ, ֆագաթ տէֆթէրխանէ վէ քիթիպ-խանէլէրին անախթարլարընը էլիմ-տէն ալընըլար, վէ կիրտիյիմ եէրէ սէտտ չէքմէքատ տիրլէր։ Պունտան մատատա, տէֆթէրխանէտէն պիր էլ եազըը օգումագ իչիւն, ճիզվիթլէր-տէն պա թահրիր իսթէմէլիյիմ, ան-լէր տախի մէղքիւր էլ եազընընը կէօղ-տէն կէչիրտիքատէն սօղրա, պանա վէ-ըիրլէր" վէ զայրիհիւմ։

Միւթէվէֆանըն 1870 դեկա, 23 Թարիխիյէ եազընընը տիկէր պիր մէքթուպլա միւխլիսի օլան Ֆրէտերի-խէ 1768 սէնէսինատ Սպանեատա Պիրկօս սէրբիզ օպօսունուն զայէթ մուհիմմ պիր նամէյի ումումիսինի (Հովուական) կէօնտէրէճէյինի պէ-յան իթմիշ տիր, իշպու նամէյի ու-մումի իսէ, ճիզվիթլէրին ագայիտ վէ էնթրինկլէրինտէն պահս իտէր, վէ պու պապատ Թէյնէր չէօյլէր տէմիշ տիր, "ճիզվիթլէրին խրիսթիյանլըգ վէ բաբալըգ եանի դաթօլիքլիգ վէ քէ-զա պիսուչ բիօգօպօսլար, բուհպան-լար, մէքթէպլէր վէ բրէնլէր վէլ հա-սըլ ինսանկիյէթ ալէյհինտէ իսթիմալ էյլէտիքլէրի էնթրիքլէրի, վէ թավր ու հարաքէթլէրինի իյտա վէ իֆչա իտէն պունուն կիպի պիր թահրիրաթ տիւնեատա տահա եօգ տուր, վէ է-կէր պու մէքթուպ Սըլանճայա Թէր-ճիւմէ իսիլիպ, նէշր ու իլան օլունա, քէօր վէ ճահիլ ահալիլէրին կէօղէ-րինի աչաճաղընա շէքք վէ շիւպհէ գալմաղ։ Իշմէ միւմայիլէյհ սերբիս-գօպօսուն նամէյի ումումիսի պիր մէշալէ օլուպ, ճիզվիթլէքքին տին վէ մէղհէպէ գարշը իթթիհաղ էյլէտիք-լէրի մէպլէք վէ էթվար ու հարա-քեաթը իւզերինէ գապա վէ պէօն ատէմլէրէ վէ պա խուսուս ավամը նասա պիր մարիւմաթը Թամմէ վէ սահիհէ, վէ պիր ըշըգ վերէճէք տիր, պա խուսուս ավամը նասա տէտիմ, չիւնքի ճիզվիթլէր պունլարը քէնտի-լէրինէ չէլէրէք, միւբասարընա վար-մագ իչիւն քէնտիլէրինէ պիր վասէ-թա իմմիշլէր վէ իմմէքատ տիրլէր. իսմի հէր շէյատէն էվվէլ ավամը նասը ճիզվիթլէրին զուլմ բէնչէսինտէն զ ուրթարմանընը պիր չարէսինէ պաղ-մալը։ Պունտան տահա ալէա պիր ֆըրսաթ եօգ տուր։

"Ճիզվիթլէր ալէյհինտէ իթթիհաղ վէ Թէշէպպիւս էյլէտիյիմիզ մուհա-րէպէյէ հիւսնիւ վէ ֆայիտէյի սու-բէթլէ խիթամ վերմէլիյիզ, եօգսամ ֆիւթիւհաթը Թէքրար քէնտիլէրի գազանտըգտա, ինսանլար եէնիտէն պունլարընը բենչէսինէ տիւշիւպ, վէ էվվէլինտէն տահա զիյատէ էզիլէրէք, եէսիր օլաճագլարը պէտիհի տիր։" Վէ զայրիհիւմ։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Սուրիյէ վիլայէթի վալիլիյի պէ-շինճի օրտուլու հիւմայուն միւշիրիյէ-թի ինզիմամիյլէ, Դօնեա վալիսի տա-պըգ իւպհէթլու տէվլէթլու Լյատ բաշա հազրէթլէրինէ,

Իքինճի օրտուլի հիւմայուն միւ-շիրիքի, պէշինճի օրտուլու հիւմա-յուն միւշիրի սապըգ տէվլէթլու Եա-վէր բաշա հազրէթլէրինէ,

ՎԱՂԵՎԱԳՈՒՇԵՈՒԺՈՒ ՈՎՄՈՎ

(Հրկեան զուտուժրաղ վրայ 1963)

ՀՑՎԵՎԱԳՎՕՎՎԱ

Դուռ Հայաստանեան Տիկնոջ գրվածքներուն մասին։

Հայ գրականութեան զարգացումը կապուած է հայ գրողներուն գրչի հետ։ Հարիւրաւոր գրիչներ, որոնք ամենայն հաւատարմութեամբ ծառայեցին հայ գրականութեան, ինչպէս նաեւ հարիւրաւոր գրիչներ, որոնք ոչ հաւատարմութեամբ ծառայեցին հայ գրականութեան։ Ինչպէս ասացինք, գրիչը կապուած է գրողներուն հետ։ Գրիչը գրողի ձեռքի մասն է։ Գրիչը գրողի ձեռքի մասն է։ Գրիչը գրողի ձեռքի մասն է

լունմուշ, վէ պինայէն ալէյհ կէչէն-լէրտէ էրմէնի բաթրիկ խանէսինտէ ագտ օլունան պիր ճէմիյէթի ումումիյէտէ, պիր չօգ զէմանտան պէրու ցէրսատէթտէ պուլունան պու մագուլէ էրմէնիլէրին մէմլէքէթլէրի-նէ իյատէ խոիլմէլէրինէ գարար վէրիլէրէք, իճապը հալէ թէչէպպիւս ղըլընդը իշիսիմիշ տիր։

— Մարէշալ Մոլթքէնին եագընտա գեալէ չէհրինէ ազիմէթ խէճէյի, վէ Ալմանեանըն ումուրու հարպկէ նաղըրըյլա, բրէնս Ֆրէտերիք Շարլը, վէ սայիր ճէնէրալլարըն տախի չէհրի մէղքիւրէ ազիմէթ իթմէքտէ օլուղլարը ղաղէթաղար ըիվայէթինտէն տիր։

— Պէրլինտէն ալընան պիր ղրթա թէլէկրաֆ մասլինէ նաղարէն, Ռուսիա ֆըրզամէյնէրինտէն պիր վաբօրուն ճիհօն նէհրինտէն չըգմագտա օլուսլու աղնաշըրմասը իւղէրինէ, ղաղէթաղար թարաֆընտան, Ռուսիանըն, օրթա Ասիատա իլերլէմէյէ հազըրլանմագտա օլտուղունա ղէհապ օլունարագ, պիր թագըմ վահէ մատտէլէր եաղըմըշ իսկ տէ, հավատիսի մէղքիւրէ Ինկիլթէրրատա ումումուն նաղարը տըզդամընը ճէլպ էյէմիշ տիր։

Ռուսիանըն օրթա Ասիատա վուղու պուլան հարաքեամընըն Ինկիլթէրատա տօղրուտան տօղրույա թէէսիրի պուլունմա հասը ճիհէթէյէ, պունա շիմտիլիք էհէմմիյէթ վէրիմէմէքտէ իսիչ Ինկիլթէրրատա ուգուլանըն էֆքեարը, Ռուսիա, Խիվատա թուրմուշ օլտուղու մէվգիյի թէրք իթմէսի գապիլ օլամայահաղը թարաֆընտա պուլունտուղունտան, պու պապտէ սէվգիթի միշարիլէյհա ճանիպինտէն Իթթիհատ օլունան թէտապիր քիմսէնին թատճիպլինիւ տավէթ իթմէմէքտէ իսիչ։ Հինտիսթանտա Ինկիլթէրրա միսթէմէլիքեամընա կէլինճէ շինտիլիք օրալարճա պու թարաֆտան տախի հիչ պիր դօրդու կէօրիւլմէյօր իսիչ։

—Բըրթի Մոնիթէօր նամ զաղէթատա Պաղէնին ֆիրար իթմէսի իւղէրինէ, իճրա խիլէն թահդիդամա տայիր մալիւմաթը ամիյէ կէօրիւլմիշ տիր։

Մարէշալ Պաղէնին ֆիրարը հագդընտա իճրա օլունան թահդիդտի խիլմամբէպիր օլտու։ Ճէնէրալ Լէվալ, պու պապտէ լազըմ կէլէն բաբօրթու պիլ թանդիմ, օն պէշինճի օրտու դօմանտանիյէ տայիր հարպիյէ տէվայիրինէ թագտիմ իթմիշ տիր։ Մէղքիւր բաբօրթատա մարէշալը միմայիլէյհին ֆիրարընտա էթրաֆընտա պուլունան մուհաֆըզիյնի միլքիյէնին տախի մէտխալի օլտուղու պէյան օլունմուշ տուր։ Ճէնէրալը միմայիլէյհին թահդիդաթընա նաղարէն, միմայիլէյհ Պաղէն մահպուս պուլունտուղու Սենթ Մարկարիթ ատասընտա, օղոստոսուն տօղուզունճու կիւնիւ իսթիհքեամաթընին կիղլի զաբուլարընին պիրինտէն չըգըպ, պիր սանտալ վատէթասը, ատտայա թախմինէն իբի եիւզ մէթրօ ուզաղլըգտա պուլունան պիր վաբօրա բաքիպ օլմուշ տուր։

Օ կիճէ կարտինալարտան պիրի, նէօպէթինտէ պուլունմատըգընտան մէրգումուն իշպու վուղուտամա սէպէպ օլտուղու աղնաշըրմասը իւղէրինէ, մէրգում կարտինան թէօհմէթ ալթընտա պուլունմուշ տուր։ Ֆատտայիր մալիւմաթը ամիյէ կէօրիւլմիշ տիր։

Մարէշալ Պաղէնին ֆիրարը հագդընտա իճրա օլունան թահդիդտի խիլմամբէպիր օլտու։ Ճէնէրալ Լէվալ, պու պապտէ լազըմ կէլէն բաբօրթու պիլ թանդիմ, օն պէշինճի օրտու դօմանտանիյէ տայիր հարպիյէ տէվայիրինէ թագտիմ իթմիշ տիր։ Մէղքիւր բաբօրթատա մարէշալը միմայիլէյհին ֆիրարընտա էթրաֆընտա պուլունան մուհաֆըզիյնի միլքիյէնին տախի մէտխալի օլտուղու պէյան օլունմուշ տուր։ Ճէնէրալը միմայիլէյհին թահդիդաթընա նաղարէն, միմայիլէյհ Պաղէն մահպուս պուլունտուղու Սենթ Մարկարիթ ատասընտա, օղոստոսուն տօղուզունճու կիւնիւ իսթիհքեամաթընին կիղլի զաբուլարընին պիրինտէն չըգըպ, պիր սանտալ վատէթասը, ատտայա թախմինէն իբի եիւզ մէթրօ ուզաղլըգտա պուլունան պիր վաբօրա բաքիպ օլմուշ տուր։

Օ կիճէ կարտինալարտան պիրի, նէօպէթինտէ պուլունմատըգընտան մէրգումուն իշպու վուղուտամա սէպէպ օլտուղու աղնաշըրմասը իւղէրինէ, մէրգում կարտինան թէօհմէթ ալթընտա պուլունմուշ տուր։ Ֆատ-

ՊԻԻՐՕ ՏԻԻ ԳՈՒՐԹԱԺ Տ'ԱՍԻԻՐԱՆՍ

Տէրսատէթտէ պուլունան պիլ ճիւմլէ գարա վէ տէնիզ Սիկուրթա Գումբանեալարընա տէլլալբգ իտիպ, Ղալաթատա Գարաքէօյտէ թրամվայ սթասիօնու գարշըսընտա 36 նումէրօ իլէ մուրագգամ Պօյաճը խանընընն իքինճի գաթընտա պիւրօ վէ շիրքէթ սահիպլէրի Ա. Ֆ. ՀԻԻՐՄԻԻԶ իլէ ԼՕՐԱՆ ԲԱԲՈՒՏՕԲՈՒԼՕ ղայէթ էհվէն ֆիյաթ իւղրէ սիկուրթա իթտիբէճէքլէրինտէն, լիւզումու օլան էհալինին մահալի մէղքիւրէ թէշրիֆ վէ միւրաճաաթ իթտիքլէրինտէ, հէր վէճհ իլէ մէմնուն վէ խօշնուտ օլաճագլարը պի իշթիսալահ տը։

ՄԱՐՐԱՖԻՅԷ

Լօնտրա 12 սեպտեմբեր։

Լահամը ում. աչքլաը	44 3/4
„ „ գաբանտը	44 5/8
65 խոթիդրաղը	67
69 „	56 1/2
72 „	83 1/2
73 „	53 3/4
Իթալեա ֆոնտօսու	66 1/2
Ինկիլիզ ֆոնտօսու	92 11/16
Մըսըր խոթիդրաղը	80 5/8

Բարիզ 12 սեպտեմբեր։

Լահամը ում. աչքլաը	45-
„ „ գաբանտը	44-87
Խոթիդրաղ 1865	355-
„ 1869	289-
„ 1873	268-
Շըմէնտըֆէր բումէլի	116-50
Իթալեա ֆոնտօսու	69-85
Բանկ 3 %	64-52
„ 5 %	100-27
Լօնտրա իսթիւնէ գամիս	27-17

ՂԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ 11/30 ՕԳՈՍՏՈՍ

Լահամը ում. գաբանտը	49-
2 սեպտեմ. սապահ աչքլաը	48-31
Լն եիւքսէք	
Լն աշաղը	
Խոթիդրաղ 1863	333
„ 1865	335
„ 1869	283
„ 1872	79 3/4
„ 1873	264 1/2
Բրէսի ժէնէրալ լիրա	9-32
Սօսիէթէ ժէնէրալ ագսիօն „	7- 2
Սօսիէթէ Օթօման գուբ. քէ. „	
Սթամպոլ պանդ. ագս. Լ. Օս.	5-
Շէմէնտըֆէր հիս. էսկի ֆր.	114
„ եէնի	87 1/2
Թրամվայ հիս.	5-30
Բրէսի Հէլէնիկ սդանթօ ֆր.	
Լօրիում մատէնի ագսիօնլարը	76
Գուբօն սդանթօսու %	2-10
Ագճէ ֆայիզի % զուրուշ	12
Բէքօր փարա	13
Հէվալէսիդ	12

ԱԳՃԷԼԷՐԻՍ ԲԻԱԶԱՍԸ

Ինկիլիզ լիրաաը	109-14
Ֆրանսըզ 20 ֆրանքլըգ	87-13
Բօլ	89-10
Դրըմիյ ալթունու	51-23
Պէյաղ մէճիտիյէ ֆարդը	101-22
Մէճիտիյէ ֆարդը	104-30
Պաղըր	127-30
Պէշիկ	104-15
Գարպօն գայիմէսի	5-56

ԹԷԼԷԳՐԱՖԻՅԷ

Վիէննա 11 սեպտ։

Ումումէսհամընն ֆիյաթը թէրադղըյա մէյեալ տըր։

Բարիս 11 սեպտ.

Պու կիւն Սպանեա սէֆիրի մարէշալ Մագ-Մահոնա իթիմատանամէսինի թաղտիմ իթտի։

Մարդիզ Դասթէլլա Լօրանսա նաղար իթտի, վէ մէ գումէ միմայիլէյհին նաղարը տըզդամընա զիյատէ միսատատ պրաղմագ իչուն անինտէ պաշընը աշաղը էյտի։

Ֆէլ վագը Լօրանսըն թաուալէթի զայէթ սաֆի, զայէթ պէքիրլէրէ մախսուս իտի։ Ֆագամ ումումուն մահղուզիյէթինէ պատի օլուպ, գլուպու ամմէյի տերեայը հէլէճանէ զարդ վէ մէյտանը մուհարեպէտէ մուզաֆֆէր վէ ֆամիհ օլմագ իտիմէյէն պիր գաբը, Լօրանսըն թաուալէթինտէն զայրի պիր թաուալէթ եաբամագ իտի։

Մէրգումէնին դար կիպի պէյաղ օմուզլարը ճիւղիճէ աչըգ օլուպ, պէտէնինի կիզլէյէն ինճէ թիլ տախի հէրնէ գատար սատրինտէ պուլունան իբի ատէտ խազինէլէրին հաֆըզը պի ինատֆը մագամընտա տուրմագտա իտի, ֆագամ մէրգումէ ատֆիթատը ճիհանըն եանընտա տուրան պիր ատէմ, տօղրուճա օլ թարաֆա պիր ամֆը նաղար գըլտա, մէղքիւր խազայինի պիպոխայը թէշհիղ խաիպիլէճէյի շիւպհէսիզ իտի։

Հէլէ մէրգումէնին ուղուն վէ զայէթ կիւզէլ սաչլարը, նաղարը ումումիյի ճէլպ իսիճի սուրէմատ էօրիւլիւշ օլուպ, ճիւղի պիր բիւգեարտան պիլէ գըմըլտանմագտա, վէ զանն իսէրսին իւղէրինտէ սօղուլտու օլան թարաղը պիր թարաֆա իտէրէք, օմուզլարը իւղէրինտէ եաբըլմայա հաղըր ու նաղըր պուլունմագտա իտի։

Պունտան պաշգա, Լօրանսըն իւղէրինտէն էօյլէ պիր թաթը վէ կիւզել մէնէֆշէ գօգուսու կէլմէյօրտու քի, կասթօն մէղքիւր գօգունուն մէրգումէնին վիճաուինտէ՞ն մի, եա սաչլարընտա՞ն մը վէ եախոտ էլպիսէսինտէ՞ն մի կէլմէյօր օլտուղունու աղնայամատը։ Պու էնտատ մարդիզ Դասթէլլա պիրտէն պիրէ ալթիսմթ օլուպ, վէ զամիրի թըղթագընը էլինէ ալարագ, տատարլարընտա իսէ զայէթ սըճագ պիր ամէջ տէրագտագ եայըլըը։ Ֆագամ պալընուն իչինտէ վէ հաթտա քէնտի եանընտա թէլաֆիֆուզ օլունան քէվմէյէրի տէրխոմբը իսէրէք,

— խայը, խայը, տէտի քէնտի քէնտինէ, պունուն իհթիմալի եօք տուր, պէն ալչագ պիրի օլմայը, քեամիլէն Պանչընըմ։

Գատէհու, կասթօնուն պու հալի թէսէլլին օլարագ իլավէ իթտի,

— Եա Բապպիմ, Լօրանս նէ զատար կիւզէլ տիր, վէ Լամմանուէլին կեարտան պիլէ գըմըլտանմագտա, վէ զանն իսէրսին իւղէրինտէ սօղուլտու օլան թարաղը պիր թարաֆա իտէրէք, օմուզլարը իւղէրինտէ եաբըլմայա հաղըր ու նաղըր պուլունմագտա իտի։

Պունտան պաշգա, Լօրանսըն իւղէրինտէն էօյլէ պիր թաթը վէ կիւզել մէնէֆշէ գօգուսու կէլմէյօրտու քի, կասթօն մէղքիւր գօգունուն մէրգումէնին վիճաուինտէ՞ն մի, եա սաչլարընտա՞ն մը վէ եախոտ էլպիսէսինտէ՞ն մի կէլմէյօր օլտուղունու աղնայամատը։ Պու էնտատ մարդիզ Դասթէլլա պիրտէն պիրէ ալթիսմթ օլուպ, վէ զամիրի թըղթագընը էլինէ ալարագ, տատարլարընտա իսէ զայէթ սըճագ պիր ամէջ տէրագտագ եայըլըը։ Ֆագամ պալընուն իչինտէ վէ հաթտա քէնտի եանընտա թէլաֆիֆուզ օլունան քէվմէյէրի տէրխոմբը իսէրէք,

— խայը, խայը, տէտի քէնտի քէնտինէ, պունուն իհթիմալի եօք տուր, պէն ալչագ պիրի օլմայը, քեամիլէն Պանչընըմ։

Գատէհու, կասթօնուն պու հալի թէսէլլին օլարագ իլավէ իթտի,

— Եա Բապպիմ, Լօրանս նէ զատար կիւզէլ տիր, վէ Լամմանուէլին մէրգումէյի սէվմէսինտէ նէ տէրէճէ հազգը վար տըր։

Կէնճ զըղ իլէ մարդիզ, եանեանա, եավաշճա վէ սիւքիւթլէ պիր դաչ տագիդէ եիւրիւտիւլէր։

Նիհայէթ Լօրանս տայանամայարագ,

— Սգիլ տօսթում, նէ՞ կիղլէյիմ, տէտի հէլէճան իչինտէ պուլունան պիր սէտա իլէ, մուհիմ մատտէլէր իւղէրինէ պէնիմլէ օլաճագ միւքեալէմէնիզ պէնի մէրագտա պրաղտը, լամտի ըէճա իսէրիմ, պէնի շու մէրագտան գուրթարըն։

— Սէվգիլիւ զըղըմ, սանա սէյլէյէճէքլէրիմի սէն էվվէլինտէն հիս իտէմէյօրմուսուն, սիվալ իթտի կասթօն։

— Իհթիմալ տըր ... Ֆագամ պէնիմ մէմուլիմ կիպի չըգըպ չըգմայաճաղընը պիղղաթ սիղին աղղընտան իշիմէք արզուսինտէյիմ։

— Մատտէ ադտը իշտիմաճ իւղէրինէ տիր, տէտի եավաշճա մարդիզ։

Լօրանս պու լաֆղըն իւղէրինէ նակէհան տիթրէտի իսէ տէ, սըֆամը ասլա թէպտիլ օլմատը, վէ քէլամա ադաղլա։

— Պէն զանթէն մատտէնին պու մէրգումէյի սէվմէսինտէ նէ տէրէճէ հազգը վար տըր։

Կէնճ զըղ իլէ մարդիզ, եանեանա, եավաշճա վէ սիւքիւթլէ պիր դաչ տագիդէ եիւրիւտիւլէր։

Նիհայէթ Լօրանս տայանամայարագ,

— Սգիլ տօսթում, նէ՞ կիղլէյիմ, տէտի հէլէճան իչինտէ պուլունան պիր սէտա իլէ, մուհիմ մատտէլէր իւղէրինէ պէնիմլէ օլաճագ միւքեալէմէնիզ պէնի մէրագտա պրաղտը, լամտի ըէճա իսէրիմ, պէնի շու մէրագտան գուրթարըն։

— Սէվգիլիւ զըղըմ, սանա սէյլէյէճէքլէրիմի սէն էվվէլինտէն հիս իտէմէյօրմուսուն, սիվալ իթտի կասթօն։

— Իհթիմալ տըր ... Ֆագամ պէնիմ մէմուլիմ կիպի չըգըպ չըգմայաճաղընը պիղղաթ սիղին աղղընտան իշիմէք արզուսինտէյիմ։

— Մատտէ ադտը իշտիմաճ իւղէրինէ տիր, տէտի եավաշճա մարդիզ։

Լօրանս պու լաֆղըն իւղէրինէ նակէհան տիթրէտի իսէ տէ, սըֆամը ասլա թէպտիլ օլմատը, վէ քէլամա ադաղլա։

— Պէն զանթէն մատտէնին պու օլտուղունու պիլիյօրտում վէ հաթտա թէէմին պիլէ օլմուշտում, տէտի։ Իսմի տէվամ իտին, տօսթում, տէվամ իտին։

Կասթօն նէզաքէթլէ պաշընը էյէրէք։

— Սիւքիւթի իմիմկար իթտիյի զիյատէ միրաճճահ ատտա իտէրիմ, չիւնքի զանթէն իւղէրիմտէ ճէսարէթ պրաղմատըն, տէտի։

— Պէյիս եօք տուր, սիղ սէյլէյէճէճէյինիզի սէյլէյին, էկէր բուսամթընըզ օլուր իսէ, սօղրատտա պէն լաղըմ կէլէն ճէվապը վէրիրիմ։

— Մատտամ քի սէյլէմէմի իսթէյօրսուն, բէք ալէա, իշթէ պէնտէ պաշլարըմ ... Պէնիմ էն զիյատէ էհլի ըզ տօթլարընտան պիրի սանա աչգ ու մուհապպէթ վէրմիշ ...

— Մ. Լամմանուէլ Անժալպէր մէ, տէտի Լօրանս Կասթօնուն լաֆղընը գանթ իտէրէք։

— Լէվվէթ Մ. Լամմանուէլ Անժալպէր ... Իմտի սէվգիլիւ զըղըմ, մէրգումուն հիւրմէթ ու մուհապպէթինի աղնատըն մը։

— Ամայիպ, մէյտանտա օլան պիր շէյի նատըլ աղնայամաղտըմ։

(Տէվամ)

ԻԼԱՆԱԹ

ԴՐՈՒԱՍԱՆ ԹԷԱԹՐՕՍՈՒ

1874 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2 ԲԱԶԱՐ ԷՐԹԷՍԻ

Պու կիճէ 3 ֆասըլտան իպարէթ

ԻԼ ՄԱՐԻԹՕ ՏԻ ՄԻԱ ՄՕԼԵԷ

Նամ զայէթ կիւզէլ գօմէտիա իլէ, նիհայէթինտէ տախի կիւլտիւրիւճիւ պիր ֆարսա իճրա օլունաճաղընտան, պիլճիւմիէ թէաթրօբէրվէրանը թէշրիֆէ ըսաղէթ պույուրարադ, հէր հալտէ մէմնուն վէ խօշնուտ օլաճաղլարընա հիչ չիւպհէ եօղ տուր։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԱԾԽԱՐՀ

ԿԱՄ

ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԱԶԱՏ ԲԱՆՏ

ԵՒ ԿԱՄ

ՀՈՍ ՈՒ ՀՈՆ

ԴՐՈՒԱԾՔ

ՑԱՐՈՒԹԻՒՆ Ձ. ՄԱՆՈՒԿԻ

ԱՄԱՍԻԱՑԻՈՑ

Պու բէսալէ, պիլճիւմէ քիթապճըլարտա սաթըլմագտա տըր։

ՔՈԹԷՆ ՏԻԿՆՈՋ

ԱՔՈՄՈՐԱԿԱՆԱՑՆ Ի ՍԻԳԷՐԻԱ

ՎԷՊՔ

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱՑ

Հ. ԵԴՈՒԱՐԴ Վ. ՀԻՒՐՄԻՋԵԱՆ

ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՇԻՐԱԿԱՑ

Կէչէն սարը էվայիլինտէ քէսպի չանու չէօհրէթ իթմիշ օլան չէօհրէթչուար մատամ Քօթէն նամ ֆրանսըզ մուէլիֆին թէէլիֆքէրտէլէրինտէն էն էվվէլի վէ էն պիյատէ օգուտլայա չայանը օլուպ, պուտէֆա մուտայիլէյհ սէրբիսգօպոս թարաֆընտան լիսանը մատէրզատրմըզ պուլունան էրմէնեան գրաբառ լիսանընա պիթթէրճիւմէ, Վէնէտիկ Մխիթարեան թարիգաթը մաթպաասընտա զայէթ կիւզէլճէ թապ օլմուշ օլտուղունտան, սաթըլըր Սեղբոս խանընտա թարիգաթը մէզքիւրէնին քիւթիւպխանէսինտէ, ֆիյ 1 ֆրանգ։

Կէրէք բէսալէ, կէրէք քիթապ, կէրէք իլանաթ վէ թէզքիրէլէր, վէ մուհասէպէ էվրագլարը վէ ճէնազէ պիլէթլէրի, Պէյօղլունտա Շիրվանզատա Պողոս Քիրիշճեանընն թապխանէսինտէ, թէմիզ վէ էհվէնն պահա իլէ պասըլըր, կէրէք Էրմէնիճէ հրուֆաթ վէ կէրէք Օսմանլըճա վէ Ֆրանսըզճա վէ հէր նէ լիսանտան օլուր իսէ օլսուն թապ օլունուր։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՑՐԻՑԷ

ԻՇՊՈՒ 1874 ՍԷՆԷՍԻ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1 ԲԱԶԱՐ ԿԻԻՆԻԻՆՏԷՆ ՆԻՀԱՅԷԹԻՆԷ ԳԱՏԱՐ

ՊՕՂԱԶ ԻԶԻՆԷ ԻՇԼԷՑԷՆ ՎԱԲՕՐԼԱՐԸՆ ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԱԲԷԹԼԷՐԻ

(Փոքր կէնդերէնէն մասա) Բոմբէյ ճանիպէնէն էօբէրէյ էշկեան վաբօրլարան վագթ — հարէէրիէրէյէ օղրայճէլերը։

Ս. Տ. Ն°.

11 45 Եէնիմահալլէտէն Մէզարպուրնու. Պէյիւքտէր. 33
Քիրէճպ. Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիա. Պէպէք։
12 30 Եէնիմահալլէտէն Մէզար. պէյիւք. Թարապ. 32
Եէնի. Իսթէն. Պոյաճը. Ր. Հիս. Պէպ. Արնա։
1 — Ր. վէ Ա. Գավաղը. Մէզար. Պէյիւք. Թարապ. 18
Եէնիքէյ. Միրկէօն. Ր. Հիսար. Պէպէք։
2 — Եէնիմահալլէտէն Մէզար. Պէյիւք. Թարապ. 34
Եէնի. Միրկէն։ (Ճումաա կիւնլէրի Ր. Հիս. վէ պէպէյէ տախի ուղրայաճագ։
2 15 Գավաղլարտան Մէզարպուրնու. Պէյիւք. Թարապտա. պէյղօղ. Սթէն. պոյաճըք. Ր. Հիսար. Պէպէք. Օրթա. (իչպու նէօպէթ ճիւմաա կիւնլէրի իճրա օլունմայաճագ)։ 20
3 15 Եէնիմահալլէտէն Մէզար. Պէյիւք. Թարապ. 33
Եէնիք. Միրկէօն Ր. Հիսար. Պէպէք. Արնավ. Գուրուչէշմէ. Օրթաքէյ. Պէշիքթաշ։
4 — Եէնիմահալլէտէն Մէզար. Պէյիւք. Թարապ. 32
Եէնիք. Իսթէն. Միրկէօն. Պոյաճը. Ր. Հիսար. Պէպէք. (Ճումաա կիւնլէրի Արնավ. Օրթա. Պէշիքթաշա տախի օղրայաճագ)
5 — Մէզարպուրնունտան Պէյիւք. Թարապտա. Պէյղօղ. Եէնիք. Իսթէն. Միրկէօն. Ր. Հիսար. Պէպէք. Արնավուտքէյ. Օրթաքէյ. Պէշիկթաշ։ 19
5 45 Եէնիմահալլէտէն Մէզար. Պէյիւք. Թարապտա. Եէնիքէյ. Միրկէօն. Ր. Հիսար. Արնավուտքէյ. Գուրուչէշմէ. Օրթաքէյ. Պէշիքթաշ։ 25
6 30 Եէնիմահալլէտէն Պէյիւք. Թարապտա. Պէյղօղ. Եէնիքէյ. Միրկէօն. Գանլըճա. Ր. Հիսար. Գանտիլլի. Արնավ. Պէյլէրպէյի. Օրթաքէյ. Գուզկունճուք. Պէշիքթաշ. Իսկիւտար։ 6
8 15 Ր. վէ Ա. Գավաղ. Մէզար. Պէյիւքտէրէ. Թարապ. Պէյղօղ. Եէնիքէյ. Պոյաճըքէյ. Ր. Հիսար. Պէպէք. Արնավուտքէյ. Օրթաքէյ. Պէշիքթաշ. Գապաթաշ։ 17
10 — Եէնիմ. Մէզարպ. Պէյիւք. Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիս. Արնա. Գուրու. Օրթա. Պէշիք։ 22

Ճումաա կիւնլէրի ֆազլա օլարադ ադշամ սաաթ 10-45 տէ Մէզարպուրնունտան պիր վաբօր գալգըպ Պէյիւք. Թարապտա. Եէնիք. Միրկէօն. Հիսար. Արնավ. Օրթա. Պէշիքթաշա օղրայուպ քէսբրիւյէ ինէճէք տիր։

Արևելեան էօյնէրէյէ էշկեան վաբօրլարան վագթը հարէէրիէրէյ։

12 15 Արնավուտքէյիւնտէն Գուրու. Օրթա. Պէշիք. 3
12 45 Արնավ. Գուրու. Օրթա. Պէշիք. (իչպու նէօպէթ ճումաա կիւնլէրի իճրա օլունմայաճագ) 2
1 15 Արնավ. Գուրու. Օրթա. պէշիք. (ճումաալարը սաաթ պիրտէ չըգաճագ) 29
1 45 Արնավ. Գուրուչէշմէ. Օրթաքէյ. Պէշիքթաշ։ 22
2 15 Արնավ. Գուրու. Օրթաք. Պէշիք. 3
2 45 Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիքթաշ. Գապաթ։ 2
3 20 Արնավ. Գուրուչէշմէ. Օրթաքէյ. Պէշիք. (ճումաալարը Գուզկունճուղա տախի ուղրայաճագ) 22
4 — Արնավ. Գուրու. Օրթաք. Պէշիքթաշ։ (իչպու նէօպէթ ճումաա կիւնլէրի իճրա օլունմայաճագ) 3
5 15 Արնավ. Գուրու. Օրթա. Գուզկ. պէշիքթ. Գապաթաշ. (իչպու նէօպէթ ճումաա կիւնլէրի իճրա օլունմայաճագ) 34
7 — Արնավ. Պէյլէր. Գուզկուն. Պէշիք. Գապաթաշ։ 4

Անդրօլը հանիպէնէն էօբէրէյ էշկեան վաբօրլարան վագթը հարէէրիէրէյ։

12 — Պէյղօղ. Փաշա պաղչէ. Զուպուգլու Գանլը. Ա. Հիսար. Գանտիլ. Վանիք. Զէնկէլ. Պէյլէրպէյի. Գուզկունճուք։ 19
12 — Վանի. Զէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկուն. Գապաթաշ։ 6
12 45 Պէյիւքտէրէ. Թարապտա. Պէյղօղ. Փաշապաղ. Գանլըճա. Ա. Հիսար. Գանտիլլի. Վանիքէյ. Զէնկէլքէյ. Պէյլէրպէյի. Գուզկունճուք։ 25
2 — Պէյղօղտան Փաշա. Գանլը Ա. Հիսար. Գանտիլ. Վանի. Զէնկէլ. Պէյլէրպէյի. Գուզկունճուք։ 23
2 30 Պէյիւքտէրէտէն Պէյղօղ. Փաշապ. Գանլըճա. Ա. Հիսար. Գանտիլլի. Վանիքէյ. Զէնկէլքէյ. Պէյլէրպէյի. Գուզկունճուք։ 17
3 30 Պէյիւքտէրէտէն Պէյղօղ. Փաշապ. Զուպուգլ. Գանլըճա Ա. Հիսար. Գանտ. Վանիքէյ. Զէնկէլքէյ. Պէյլէրպէյի. (իչպու նէօպէթ ճումաա կիւնլէրի իճրա օլունմայաճագ) 28
8 45 Պէյիւքտէրէտէն Պէյղօղ. Փաշապաղ. Գանլը. Ա. Հիսար. Գանտ. Վանիք. Զէնկէլք. Պէյլէր. Գուզկուն. Իսկիւ. (ճումաա կիւնլէրի Զուպուգլույա տախի օղրայաճագ) 23

Ճումաա կիւնլէրի ֆազլա օլարադ ախշամ սաաթ 11 է չէյրէք գալարագ Պէյիւքտէրէտէն պիր վաբօր գալգըպ Պէյղօղ. Փաշապաղ. Զուպուգլու. Գանլըճա. Հիսար. Գանտիլլի. պէյլէրպէյի. Գուզկունճուք վէ Իսկիւտարէ օղրայըպ քէսբրիւյէ ինէճէք տիր։

(Փոքր կէնդերէնէն մասա) Քէսբրէյէն Բոմբէյ ճանիպէնէ էշկեան վաբօրլարան վագթը հարէէրիէրէյ։

1 15 Գապաթաշ. Իսկիւ. Պէշիք. Գուզկուն. Օրթաք. Պէյլէրպէյի. Զէնկէլք. Արնավ. Գանտիլ. Ր. Հիսար. Գանլըճա. Միրկէօն. Եէնիք. Պէյղօղ. Թարապտա. Պէյիւքտէրէ. Եէնիմահալլէ։ 6
1 30 Պէշիքթաշ. Օրթաք. Արնավ. պէպէք. Ր. Հիս. Միրկէօն. Եէնիքէյ. Թարապտա. Պէյիւքտէ. Եէնիմահալլէ։ 33
2 15 Պէշիքթաշ. Օրթա. Արնավ. Պէպէք. Ր. Հիսար. Պոյաճը. Եէնիք. Թարապ. պէյիւք. Եէնիմա։ 32
3 45 Պէշիքթաշ. Օրթաք. Գուրու. Արնավ. Ր. Հիսար. Միրկէօն. Եէնիք. Թարապ. պէյիւք. Մէզարպուր. Եէնիմա։ 25
5 15 պէշիքթաշ. Օրթաք. Արնավ. պէպէք. Ր. Հիսար. պոյաճը. Եէնիք. պէյղօղ. Թարապտա. պէյիւք. Մէզարպուրնու. Եէնիմահալլէ Գավազլար։ 17
5 30 Գապաթաշ. Իսկիւ. պէշիք. Գուզկուն. Օրթա. պէյլէրպէյի. Զէնկէլքէյ. Վանիքէյ. Արնավ. 4
6 30 պէշիքթաշ. Օրթա. Արնավ. Գանտիլ. Ր. Հիսար. Միրկէօն. Եէնիք. պէյղօղ. Թարապ. պէյիւք. 23
8 — պէշիք. Օրթա. Արնավ. պէպէք. Ր. Հիսար. Միր. Եէնիքէյ. Թարապտա. պէյիւք. Եէնիմ. 22
9 15 Արնավ. պէպէք Ր. Հիսար. պոյաճը. Սթէնեա. Եէնիք. Թարապտա. պէյիւք. Մէզարպուր. Եէնիմահալլէ։ (պու նէօպէթ ճումաա կիւնլէրի տօղուզտա իճրա օլունաճագ տըր։) 25
10 5 Միրկէօն. Եէնիք. Թարապ. պէյիւք. Մէզարպ. Եէնիմ. (ճումալարը Գավազլարա չըգաճագ) 34
10 15 պէշիքթաշ. պէյլէրպէյի. պէպէք. Ր. Հիսար. պոյաճը. Եէնիք. Թարապ. Քիրէճպուր պէյիւք. Մէզարպ. Ր. վէ Ա. Գավաղը. (իչպու նէօպէթ ճումաա կիւնլէրի իճրա օլունմայաճագ) 33
10 35 Գուրու. Արնա. պէպ. Ր. Հիսար. պոյաճը. Միրկ. Սթէն. Եէնիք. Թարա. պէյ. Մէզար. Եէնիմա։ (Ճումաա կիւնլէրի Քիրէճ պուրնունա տախի ուղրայաճագ տըր) 32
10 50 պէշիքթաշ. Օրթա. պէպէք. Ր. Հիսար. Միրկէօն. Իսթէն. Եէնիք. Թարապ. պէյիւք. Մէզարպ. 20
11 15 պէպէք. Ր. Հիսար. Միրկէօն. Եէնիքէյ. Թարա. պէյիւքտէրէ. Եէնիմահալլէ։ 17

Քէսբրէյէն Արևելեան էօյնէրէյէ էշկեան վաբօրլարան վագթը հարէէրիէրէյ։

1 30 պէշիքթաշ. Արնավուտքէյ։ 3
2 15 Տօղրու Արնավուտքէյ։ 2
3 — Տօղրու Արնավուտքէյ։ 22
3 30 Տօղրու Արնավուտքէյ (իչպու նէօպէթ ճումաա կիւնլէրի իճրա օլունմայաճագ) 3
9 10 Գապաթաշ. պէշիքթաշ. Օրթաքէյ. Գուրուչէշ. Արնավ. (անտէն տօղրու քէսբրիւյէ) 20
10 — պէշիքթաշ. Օրթաքէյ Գուրու. Արնավուտքէյ. (անտէն տօղրու քէսբրիւյէ) 3
11 — Գապաթաշ. Պէշիքթաշ. Օրթաքէյ. Արնավ. (իչպու նէօվպէթ ճումաա կիւնլէրի իճրա օլմայաճագ) 29
11 20 պէշիքթաշ. Օրթաքէյ. Գուրուչէշմէ. Արնավ. 3
11 40 պէշիքթաշ. Օրթաք. Գուրու. Արնավ. (իչպու նէօպէթ ճումաալարը իճրա օլմայաճագ) 2
12 — Պէշիկթաշ. Օրթաքէյ, Արնավուտքէյ. (ճումաալարը Գուրուչէշմէյէ տախի ուղրայաճագ) 22

Քէսբրէյէն Անդրօլը հանիպէնէ էշկեան վաբօրլարան վագթը հարէէրիէրէյ։

2 30 Իսկիւ, Գուզ. պէյլէր. Զէնկ. Վանի. Գանտ. Ա. Հիս. Գանլ. Փաշապաղ. պէյղօղ Պէյիւք. Մէզարպ. (ճումաա կիւնլէրի Զուպուգ, տախի ուղրայաճագ տըր։ 28
4 — պէշիկ. Գուզ. պէյլէր. Զէնկէլ. Վանի. Արնավ. (ճումաա կիւնլէրի Արնավուտքէյիւնէ օղրամայուպ Գանտ. Ա. Հիս. Գանլը. Բ. պաղչ. վէ պէյղօղ վէ պէյիւքտէրէյէ գատար կիտէճէք) 34
9 — Գուզ. պէյլէր. Զէնկէլ. Վանի. Ա. Հիս. Գանլը. Բ. պաղչէ պէյղօղ անտէն տօղրու քէսբրիւյէ (ճումաա կիւնլէրի պէյիւքտէրէյէ չըգաճագ) 2
9 45 Գուզ. պէյլէր. Զէնկէլ. Վանի. Ա. Հիս. Գանլը. Բ. պաղչէ · պէյղօղ. Թարապ. պէյիւք. (ճումաալարը օնտա չըգարագ Զուպուգլույա տատի ուղրայաճագ տըր)։ 18
10 30 Վանի. Գանտիլ. Ա. Հիս. Գանլը. Զուպուգ. Փաշապաղ. պէյղօղ. պէյիւքտէրէ. (իչպու նէօպէթ ճումաա կիւնլէրտէ իճրա օլմայաճագ) 28
10 45 Գուզ. պէյլէր. Զէնկէլ. Վանի. Գանտիլ. Ա. Հի. Գանլը. Բ. պաղչ. պէյղօղ. (ճումաա կիւնլէրի սաաթ 11տէ չըգաճագ) 19
11 10 Գուզ. պէյլէր. Զէնկէլ. Վանի. Ա. Հիս. Գանլը. պէյղօղ (իչպու նէօպէթ ճումաա կիւնլէրի իճրա օլունմայաճագ) 23
11 35 Գապ. Գուզ. պէյլէր Զէնկէլքէյ. Վանիքէյ. (Ճումաա, բաղար վէ եօրթու կիւնլէրտէն մաատա պիր վաբօր մուվազդաթէն սապահլէրի սաաթ 11 պուչուգտա Եէնիմահալլէտէն գալգուպ պէյիւք. Թարապ. պէյղօղ. Բաչա պաղ. Միրկէօն Ր. Հիս. վէ Ա. Հիսարինէ ուղրայըպ քէսբրիւյէ էնէճէք տիր, ադշամլարը սաաթ 8 պուչուգտա քէսբրիւտէն հարաքէթլէ գիքր օլունան իսկէլէլերէ օղրայարագ Եէնիմահալլէյէ կիտէճէք տիր)։ 6

ՍԱՀԻԳԻ ՄԷՍՈՒԼ, ՂԱԶԷԹԱ

ՑՈՎ. Թ.

ԹԱՊԽԱՆԷԻ ՊՕՂՈՍ ՔԻՐԻՇՃԵԱՆ

Բերա Շիրվանի սօգաղը